

Inledning

Sluten ungdomsvård ersätter fängelse för ungdomar som begått brott i åldrarna 15–17 år. Den nya påföljden regleras i lagen (1998:603) och förordningen (1998:641) om verkställighet av sluten ungdomsvård. SiS ansvarar för verkställigheten, som ska ske vid de särskilda ungdomshemmen.

Unga lagöverträdare är en angelägenhet för socialtjänsten

Reformen om sluten ungdomsvård bygger på samverkan mellan SiS och socialtjänsten. En bra planering av verkställigheten, utslussningen och tiden därefter är en förutsättning för att behandlingen ska vara framgångsrik. SiS ansvarar för själva verkställigheten, men planlägger och genomför den i nära samarbete med socialnämnden i den unges hemort.

SiS kontaktar socialtjänsten

Placeringsgruppen vid SiS huvudkontor kontaktar socialnämnden i den dömdes hemort och samråder om placeringen. Socialnämnden är skyldig att på begäran av SiS lämna de uppgifter som behövs för att den som dömts till sluten ungdomsvård ska kunna anvisas plats och erhålla lämplig vård (1§ förordning om verkställighet av sluten ungdomsvård).

Behandlingsplanen upprättas gemensamt

När den dömden tas in vid ett ungdomshem för att avtjäna sluten ungdomsvård kontaktar personal vid institutionen socialnämnden.

För att en gemensam planering ska kunna göras är det nödvändigt att det finns en handläggare vid socialtjänsten.

Behandlingsplanen upprättas i samråd mellan SiS och socialnämnden och avser vistelsen vid och utslussningen från ungdomshemmet. Planen ska inriktas på åtgärder som tillgodoser den unges behandlingsbehov

och som kan förbereda honom eller henne för tillva-
ron utanför ungdomshemmet. Givetvis måste man ta
hänsyn till verkställighetens längd och andra omstän-
digheter. Ansvarsfördelningen mellan SiS och social-
nämnden ska tydligt framgå i behandlingsplanen.
Det är viktigt att behandlingsplanen upprättas i ett
tidigt skede av verkställigheten och att det finns en
god framförhållning i planeringen. Behandlingspla-
nen ska revideras så snart det finns anledning till det.

När den unge inte vill ha kon- takt med sin socialsekreterare

Samverkan mellan institutionen och socialtjänsten sker i de
flesta fall med den unges samtycke. Det förekommer emellertid
att den unge inte vill ha kontakt med sin socialsekreterare utan
vill klara sig på egen hand. I sådana fall är det institutionens
sak att motivera den unge till kontakt med socialsekreteraren
om detta anses befogat. Om det behövs för att den unge ska få
nödvändig vård, behandling eller annat stöd får socialtjänsten
kontakta även om den unge motsätter sig detta. En förutsätt-
ning för detta är dock att man bedömer det nödvändigt för att
SiS ska kunna fullgöra sin verksamhet i samband med verk-
ställigheten.

Utslussningen börjar i ett tidigt skede

Verkställigheten av sluten ungdomsvård ska enligt lag inledas på en lösbar avdelning. Den dömdes frihet utökas därefter successivt genom att värden sker i öppnare former. Den unge får permissioner, först tillsammans med personal och sedan på egen hand. En förutsättning för detta är att den unge sköter sig utan anmärkning. Beslut om verkställigheten, vård i öppnare former och permissioner fattas av SiS, antingen av tjänsteman vid huvudkontoret eller av institutionschefen. Vid besluten tar SiS hänsyn till den unges behandlingsbehov, men också till samhällsskyddet. Sluten ungdomsvård är en frihetsberövande påföljd och den får inte urholkas så att den får en annan innebörd än vad som avsågs i domstolen.

I utslussningsskedet förbereds den unge för att lämna institutionen och återgå till livet i samhället. Öppenheten ökar ytterligare och permissionerna blir tätare. Kanske kan den unge gå i skola eller praktisera utanför institutionen eller spela fotboll i den lokala klubben. Socialtjänstens stöd kan behöva ökas i detta skede.

Kostnader vid placering utanför SiS under strafftiden

Den unge kan också placeras i ett HVB-hem eller i familjehem utanför SiS om det bedöms som lämpligt för att främja anpassningen i samhället eller om det finns andra skäl för detta. SiS gör också en bedömning om en placering är möjlig med hänsyn till samhällsskyddet. En placering utanför SiS planeras gemensamt av SiS och socialnämnden. Här fordras det att socialnämnden samtycker till placeringen eftersom kommunen bekostar vården utanför SiS institutioner under strafftiden. SiS samråder med socialnämnden om placeringen ska förenas med särskilda villkor som t.ex. regelbunden drogkontroll. Den som bryter mot en föreskrift eller missköter sig på annat sätt återförs till SiS ungdomshem.

När den unge frigges

När den unge frigges bör hans situation vara välordnad. Det ska finnas en plan för fortsatta behandlingsinsatser som bedöms som nödvändiga i det enskilda fallet. Innan den dömde frigges kontaktar personal vid institutionen socialtjänsten i den dömdes hemort och de närmast anhöriga.

Svenska Kommunförbundet

118 82 Stockholm

Besöksadress:

Hornsgatan 20

Tel 08-452 71 00

Fax 08-641 15 35

www.svekom.se

Statens institutionsstyrelse SiS

Box 16363, 103 26 Stockholm

Besöksadress:

Drottninggatan 29

Tel 08-453 40 00

Fax 08-453 40 50

www.stat-inst.se